

Tilsagnsaftale for Biblioteksmedier A/S

Journal nr. 4/1020-0100-0306/MES/ASL

Rådsmødet den 18. juni 2008

Resumé

---

1. Konkurrenceankenævnet ophævede og hjemviste den 8. maj 2007[1]rådets afgørelse af 31. maj 2006[2] om, at der ikke var grundlag for at gribe ind, jf. konkurrencelovens § 11/ EF-traktatens art. 82, over for Biblioteksmediers (tidligere DBC medier) indgåelse af aftaler med eneret til distribution af film og multimedia til biblioteker.
2. Det relevante marked i sagen er distribution af henholdsvis film og multimedieprodukter til danske biblioteker med henblik på udlån. Biblioteksmedier er dominerende på dette marked. Selskabets distribution af film og multimedieprodukter er baseret på aftaler med producenterne af disse film og multimedieprodukter (eller deres repræsentanter), og en del af disse aftaler har tillagt Biblioteksmedier eneret til distribution til bibliotekerne.
3. Rådets 2006-afgørelse var foranlediget af en klage fra Biblioteksmediers daværende konkurrent, Flex Medie, der bl.a. gjorde gældende, at aftaler om eneret begrænsede Flex Medies konkurrencemuligheder, idet det blev afskåret fra at tilbyde titler omfattet af eneretsaftaler til bibliotekerne. Dette havde særlig betydning, fordi bibliotekernes indkøb typisk skete efter udbud af hele forsyningen for perioder på typisk 2-3 år eller mere, hvor et af tildelingskriterierne var bredden af det sortiment, tilbudsgiver kunne levere.
4. Ankenævnet anførte i sin kendelse bl.a., at Biblioteksmediers brug af eneretsaftaler måtte anses for en adfærd, som kan påvirke strukturen på markedet, hvor konkurrencen allerede som følge af Biblioteksmediers dominerende position måtte anses for svækket. Ankenævnet afviste, at der var tilstrækkeligt grundlag til at antage, at omfanget af eneretsaftaler var så negligabelt, at det kunne anses for godtgjort, at der ikke forelå misbrug. Ankenævnet afviste endvidere, at det var afgørende, om nogle af aftalerne er blevet til på initiativ af producentsiden eller af Biblioteksmedier. Afgørende var derimod, om Biblioteksmediers brug af eneretsaftaler faktisk lægger hindringer i vejen for den normale konkurrence.
5. Konkurrencestyrelsen har herefter vurderet sagen på ny og fundet, at der er risiko for, at eneretsaftalerne afskærmer Biblioteksmediers konkurrenter fra markedet. På baggrund af de betænkeligheder, styrelsen herefter har anført over for Biblioteksmedier, har selskabet tilbudt at afgive tilsagn for at imødekomme de betænkeligheder, aftalerne om eneret giver anledning til.
6. Tilsagnet betyder, at Biblioteksmedier generelt afstår fra at indgå aftaler om eneret med producenter af film og multimedieprodukter. Herfra gøres dog undtagelse for to typer af førstegangsudgivelser, nemlig 1) aftaler om distribution til biblioteker af dansk producerede dokumentarfilm og 2) aftaler om distribution til biblioteker af dansk producerede fagfilm. Disse undtagelser gælder dog ikke for hverken dokumentar- eller fagfilm, der er produceret eller finansieret af DR eller Det Danske Filminstitut. Aftaler om eneret inden for de to områder skal indgås særskilt for hver enkelt filmværk, og de må højst gælde 1 år og kan ikke forlænges.
7. De aftaler med eneret, der eksisterer inden for disse to områder på det tidspunkt, hvor rådet træffer afgørelse om at gøre Biblioteksmediers tilsagn bindende, kan dog forblive i kraft indtil 31. december 2008. Alle andre aftaler om eneret, herunder alle aftaler om eneret med DR og med Det Danske Filminstitut, skal bringes til ophør senest 1 måned efter rådets afgørelse.
8. Biblioteksmediers ønske om adgang til at indgå aftaler med eneret inden for det anførte område er begrundet med omkostningshensyn. Ifølge selskabet er det ikke rentabelt at markedsføre "smalle filmværker", med mindre der er udsigt til et vist salg.
9. Styrelsen har i december 2007 forelagt udkast til tilsagn for bl.a. Flex Medie, som er enig i, at aftaler om eneret kan være relevant særligt for de "smalle titler". Biblioteksmediers afgrænsning af dokumentarfilm og af fagfilm har været drøftet med Flex Medie og repræsentanter for branchen, som har givet udtryk for, at disse definitioner er tilstrækkeligt entydige til at kunne fungere i praksis. Bl.a. har flere repræsentanter for bibliotekerne lagt vægt på, at udkastet til tilsagn indebærer, at der ikke længere vil kunne indgås aftaler med eneret med DR og Det Danske Filminstitut.

10. Aktierne i Biblioteksmedier er i marts 2008 blevet købt af LD Equity, og pr. 30. april 2008 har Biblioteksmedier overtaget Flex Medie. Flex Medie har over for styrelsen begrundet dette med behovet for ekstra investeringer for at kunne imødekomme ønskerne om digital distribution.

11. Efter styrelsens vurdering imødekommer Biblioteksmediers tilsagn de betænkeligheder, der foreligger, i tilstrækkelig grad. Det område, hvor der herefter vil kunne indgås aftaler om eneret, vil blive indsnævret til at omfatte filmværker, som må antages at have en så negligieabel betydning for konkurrencen, at der ikke længere vil foreligge nogen afskærmning af markedet.

12. Biblioteksmedier har foretaget en opgørelse over titler, der vil være omfattet af eneret, såfremt tilsagnet gøres bindende. Den viser, at der ved udgangen af 1. kvartal 2008 ville være 40 filmtitler omfattet af eneret, jf. bilag 1. Det svarer til 1 pct. af Biblioteksmediers udbud af titler. I rådets 2006-afgørelse var omfanget af eneretsaftaler opgjort til 5-7 pct. Yderligere er de titler, der kan omfattes af eneret, efter tilsagnet begrænset til "smalle film". Den reelle betydning af at kunne disponere over disse titler må antages at være mindre end svarende til 1 pct. Det bemærkes, at den tidsmæssige begrænsning af undtagelsen for aftaler med eneret betyder, at ingen film kan forbeholdes Biblioteksmedier fuldstændigt. Såfremt en af titlerne, der er omfattet af undtagelsen, viser sig at have en efterspørgsel, der rækker ud over 12 måneder, vil konkurrenter til Biblioteksmedier kunne indgå aftale om at tage dem med i deres tilbud.

13. Da Biblioteksmediers tilsagn tager højde for ankenævnets bemærkninger og de hensyn, der foranledigede, at sagen blev rejst, og samtidig indebærer, at markedet ikke afskærmes for konkurrence, synes en tilsagnsløsning hensigtsmæssig.

14. Da Biblioteksmediers tilsagn således imødekommer styrelsens betænkelighed i tilstrækkeligt omfang, er der grundlag for at gøre tilsagnet bindende, jf. konkurrencelovens § 16 a, stk. 1. Samtidig lukkes den sag, som blev oprettet, efter at Konkurrenceankenævnet havde hjemvist sagen til fornyet behandling.

Afgørelse

15. Det meddeles Biblioteksmedier, - at de afgivne tilsagn gøres bindende, jf. konkurrencelovens § 16 a, idet tilsagnene imødekommer de betænkeligheder, som styrelsen har haft vedrørende Biblioteksmediers eneretsaftaler, jf. konkurrencelovens § 11/ EF-traktatens art. 82, i tilstrækkeligt omfang.

Biblioteksmedier A/S - tilsagsdokument

1. Indledning

Biblioteksmedier as giver hermed nedenstående tilsagn vedrørende selskabets distribution af film- og multimedieværker til biblioteker i Danmark.

Baggrunden for Biblioteksmediers afgivelse af tilsagn er, at Konkurrencerådet den 31. maj 2006 traf afgørelse om, at (i) der ikke var grundlag for at gribe ind i medfør af konkurrencelovens § 11 og traktatens artikel 82 over for selskabets indgåelse af aftaler om eneret til distribution af film og multimedia til biblioteker, og (ii) at der ikke fandtes grundlag for at vurdere eneretsaftalerne i henhold til konkurrencelovens § 6 og traktatens artikel 81, jf. konkurrencelovens § 14, stk. 1, 3. pkt. Konkurrencerådets afgørelse blev indbragt for Konkurrenceankenævnet. Konkurrenceankenævnet ophævede den 8. maj 2007 Konkurrencerådets afgørelse for så vidt angår konkurrencelovens § 11 og traktatens artikel 82 og hjemviste sagen til fornyet behandling i Konkurrencerådet.

De i afsnit 2 nedenfor angivne tilsagn gives under forudsætning af, at Konkurrencerådet træffer afgørelse om afslutning af sagen om Biblioteksmediers eneretsaftaler.

2. Tilsagn

(a) Biblioteksmedier afstår fra at indgå aftaler om licens med eneret eller eneret til distribution til biblioteker i Danmark af film- eller multimedieværker, jf. dog nedenfor.

(b) Uanset pkt. 2 (a) er Biblioteksmedier, når der er tale om førstegangsudgivelser, berettiget til at indgå (i) aftaler om eneret til distribution til biblioteker i Danmark af dokumentarfilm og (ii) aftaler om eneret til distribution til biblioteker i

Danmark af fagfilm.

(c) Værker omfattet af pkt. 2 (b) skal være produceret af en producent, der er hjemmehørende i Danmark. Værker omfattet af pkt. 2 (b) må ikke være produceret eller være finansieret helt eller delvist af DR eller Det Danske Filminstitut.

(d) Den enkelte eneretsaftale, jf. pkt. 2 (b), kan ikke omfatte mere end ét værk. Aftalebestemmelsen om eneret må højst have en varighed på 1 år og kan ikke forlænges.

(e) Ved "dokumentarfilm", jf. pkt. 2 (b), forstås faktabaserede film, der fremviser autentiske mennesker, miljøer og hændelser eller fremstillingsmæssige eller kunstneriske bearbejdnings heraf. Spillefilm anses ikke for dokumentarfilm, selvom de er (eller angiver at være) baseret på virkelige hændelser.

(f) Ved "fagfilm", jf. pkt. 2 (b), forstås film, der omhandler instruktioner eller vejledninger i praktisk udførelse af en given handling, opgave, øvelse eller sportsgren (såkaldte "how-to-programmer"), eller som omhandler et fagligt emne, svarende til faglitteratur. Film, der overvejende eller i væsentligt omfang skal tjene underholdningsformål, anses ikke for fagfilm.

3. Ikrafttræden og gyldighed

Tilsagnene træder i kraft på tidspunktet for Konkurrencerådets afgørelse om at gøre disse tilsagn bindende, jf. konkurrencelovens § 16 a, for så vidt angår nye aftaler om distribution af værker.

Eneretsaftaler, der eksisterer på tidspunktet for Konkurrencerådets afgørelse om at gøre disse tilsagn bindende, og som er omfattet af pkt. 2 (b) ovenfor, kan forblive i kraft frem til 31. december 2008. Øvrige eksisterende eneretsaftaler skal af Biblioteksmedier bringes til ophør senest en måned efter tidspunktet for Konkurrencerådets afgørelse om at gøre disse tilsagn bindende.

Biblioteksmedier er berettiget til at anmode Konkurrencerådet om at tage de afgivne tilsagn op til fornyet vurdering, såfremt selskabet godtgør, at de faktiske forhold, hvorpå tilsagnene er baseret, har ændret sig på et for afgørelsen væsentligt punkt.

Sagsfremstilling

16. Ved kendelse af 8. maj 2007 ophævede og hjemviste Konkurrenceankenævnet Konkurrencerådets afgørelse af 31. maj 2006 om, at der ikke i medfør af konkurrencelovens § 11 og EF-traktatens art. 82 var grundlag for at gribe ind over for DBC medier as' (nu: Biblioteksmedier as) indgåelse af aftaler om eneret til distribution af film og multimedia til biblioteker.

17. Konkurrencerådets afgørelse var foranlediget af en klage fra Flex Medie A/S ("Flex Medie") over, at Biblioteksmedier as ("Biblioteksmedier") havde indgået eneretsaftaler med en række producenter af film og multimedia om distribution af film og multimedia til biblioteker.

18. Flex Medie gjorde gældende, at Biblioteksmediers adfærd var uforenelig med såvel § 6 som § 11 i konkurrenceloven. Ifølge Flex Medie forsøgte Biblioteksmedier via eneforhandlingsaftaler at holde konkurrenter og herunder Flex Medie ude af markedet, ligesom Biblioteksmedier "*.....benytter sin store markedsandel [.....] til at tvinge alle mindre leverandører til at indgå eneforhandlingsaftaler for derved igen at opnå en 100 % markedsandel (monopol).*". Flex Medie henviste til, at Biblioteksmediers eneretsaftaler med producenterne gjorde det vanskeligt for konkurrenter at deltage i de udbudsforretninger, som bibliotekerne gennemfører for indkøb af bl.a. film og multimedia på konkurrencedygtige vilkår.

19. Konkurrencerådet lagde i afgørelsen til grund, at det relevante marked var distribution af henholdsvis film og multimedia til biblioteker i Danmark med henblik på udlån. Rådet fandt, at Biblioteksmedier indtog en dominerende stilling på dette marked.

20. Konkurrencestyrelsens undersøgelse viste imidlertid, at Biblioteksmedier alene havde eneret til 5 – 7 pct. af de film- og multimediatitler, bibliotekerne købte, samt at kun en mindre del af disse eneretsaftaler var kommet i stand på foranledning af Biblioteksmedier. På den baggrund fandt Konkurrencerådet, at det aktuelle omfang af eneretsaftaler ikke var

udtryk for unormal forretningsadfærd i en sådan grad, at der forelå misbrug efter konkurrencelovens § 11/ EF-traktatens art. 82.

21. Konkurrencerådet afviste Flex Medies klage over Biblioteksmediers aftaler med rettighedshaverne, jf. konkurrencelovens § 6/ EF-traktatens art. 81, med henvisning til konkurrencelovens § 14, stk. 1, 3. pkt.

22. Flex Medie klagede herefter til Konkurrenceankenævnet over rådets afgørelser, såvel afslaget om ikke at gribe ind i henhold til konkurrencelovens § 11/ EF-traktatens art. 82, som afvisningen af ikke at gå videre med sagen efter konkurrencelovens § 6/ EF-traktatens art. 81.

23. Konkurrenceankenævnet ophævede og hjemviste som nævnt afslaget i henhold til konkurrencelovens § 11/ EF-traktatens art. 82. Ankenævnet udtalte i den forbindelse bl.a., at der:

24. *"... ikke i den indankede afgørelse [er] fornødent faktisk belæg for at anse [Biblioteksmediers] brug af eneretsaftaler som et led i den normale konkurrence. Der er heller ikke i den påklagede afgørelse fornødent faktisk belæg for at anse det godtgjort, at virkningen er så negligeabel, at der ikke foreligger et misbrug, hvorved bemærkes, at den foretagne stikprøveundersøgelse bl.a. ikke har taget hensyn til titlernes forskellighed i henseende til popularitet og efterspørgsel.*

25. *Grundlaget for afgørelsen om, at der ikke er grundlag for indgreb efter konkurrencelovens § 11/ EF-traktatens art. 82, må på denne baggrund anses for så mangelfuldt, at denne afgørelse må ophæves og hjemvises."*

26. Flex Medies klage over rådets afgørelse i henhold til konkurrencelovens § 14, stk. 1, 3 pkt., om ikke at behandle klagen efter konkurrencelovens § 6/ EF-traktatens artikel 81, blev afvist af Konkurrenceankenævnet med henvisning til konkurrencelovens § 19, stk. 3.

27. Biblioteksmedier har herefter fremsat forslag til en tilsagnsløsning, der medfører, at Biblioteksmedier generelt vil afstå fra at indgå eneretsaftaler om distribution til biblioteker i Danmark af film og multimedier. Dog ønsker Biblioteksmedier fortsat at bibeholde muligheden for at indgå eneretsaftaler om "smalle filmværker" i form af dokumentar- og fagfilm. Biblioteksmedier henviser til, at eneretsaftaler for sådanne smalle filmværker er nødvendige for at få dækning for omkostningerne ved at udbyde disse værker.

28. Udkast til tilsagnsaftalen har været drøftet med Flex Medie i december 2007 og med repræsentanter fra branchen i januar 2008. Biblioteksmedier er i marts 2008 solgt til LD Equity, og pr. 30. april 2008 er Flex Medie blevet opkøbt af Biblioteksmedier. Den tidligere ejer af Flex Medie har henvist til, at salget skete som følge af kravet til nye investeringer i forbindelse med overgang til digital distribution.

29. Biblioteksmedier har haft rådsnotatet i høring, og selskabets bemærkninger er efterfølgende indarbejdet i notatet. Biblioteksmediers bemærkninger vedlægges som bilag 2.

Virksomhederne

30. Biblioteksmedier - tidligere DBC medier A/S - er total leverandør af udlånsmaterialer (bøger, film, multimedia og lydbøger) til landets biblioteker. Biblioteksmedier omsatte i 2006 for knap 257 mio. kr. Biblioteksmedier er i dag den klart største leverandør på markedet for distribution af udlånsmateriale til biblioteker.

31. Biblioteksmedier er i dag 100 pct. ejet af kapitalfonden LD Equity. Før marts 2008 var Biblioteksmedier ejet af KL og Gyldendal. Historisk har Biblioteksmedier været tæt knyttet til Dansk BiblioteksCenter A/S ("DBC").

32. DBC varetager bl.a. en nationalbibliografisk registrering af udgivelser i Danmark, ligesom DBC står for DanBiB-databasen[3] og for internetportalen bibliotek.dk[4]. Derudover udarbejder DBC anmeldelser af udlånsmaterialer til brug for bibliotekspersonalet samt varetager kommercielle opgaver i form af filmstriben.dk, e-bog.dk og gamestarteren.dk. DBC omsatte i 2006 for 127 mio. kr.

33. DBC er ejet af Kulturministeriet, KL, Gyldendal og Københavns Kommune. Selvom der ikke længere er en delvist sammenfaldende ejerkreds mellem DBC og Biblioteksmedier, er der fortsat et vist samarbejde mellem de to selskaber bl.a. om it-ydelse.

34. Flex Medie begyndte at levere AV-materialer til danske folkebiblioteker i 2002, men blev den 30. april 2008 overtaget af Biblioteksmedier.

Markedsbeskrivelse

Producenterne

35. Film til brug for udlån på biblioteker omfatter film inden for genrer som spillefilm, kortfilm, fagfilm, dokumentarfilm og børnefilm lagret på video og dvd. Multimedieprodukter er computerprogrammer og -spil lagret på cd-rom samt konsolspil.

36. Film og multimedieprodukter udbydes af filmproducenter, spilproducenter mv. eller af handelsvirksomheder, som har erhvervet rettigheder til at forhandle produkterne. Vigtige udbydere er således de danske videogramdistributører (fx Nordisk Film Video, SF Film, Warner Bros. og Sandrew Metronome). Andre vigtige udbydere er DR, der producerer inden for de fleste genrer, og Det Danske Filminstitut[5] ("DFI"), hvis produktioner hovedsageligt består af dokumentar- og kortfilm, men også børnefilm. Derudover findes et antal mindre udbydere.

37. Der er mange forskellige titler. Biblioteksmedier udbød således primo 2006 over 4.000 filmtitler til bibliotekerne og omkring 1.300 multimedietitler.

38. Producenten har ophavsret til sine film/multimedieprodukter. Dette medfører i henhold til ophavsretslovens[6] § 2, stk. 1, eneret til at råde over værket ved at fremstille eksemplarer af det (eksemplarfremsættelsesretten) og ved at gøre det tilgængeligt for almenheden (spredningsretten). Spredningsretten omfatter bl.a., at eksemplarer af værket udbydes til salg, udlejning eller udlån eller på anden måde spredes til almenheden, jf. ophavsretslovens § 2, stk. 3, nr. 1.

39. Spredningsretten konsumeres (udtømmes) som udgangspunkt ved første lovlige salg af værkseksemplaret, jf. ophavsretslovens § 19, stk. 1. Det betyder, at når eksemplarer af de fysiske medier (videogrammer, dvd mv.) er bragt lovligt i omsætning, må de frit sælges videre. Det forhold, at film og multimedia frit må sælges videre, betyder imidlertid ikke, at de også må udlånes. Ophavsretslovens § 19, stk. 3, indeholder nemlig en undtagelse om, at udlån af film og multimedia ikke må finde sted uden rettighedshaverens tilladelse. De film og multimedia, der udlånes på bibliotekerne, skal derfor være solgt med udlånsret.[7] (Derved adskiller film og multimedieprodukter sig fra fx musik, bøger og lydbøger. For disse produkter udtømmes eneretten ved første lovlige omsætning. Det betyder konkret, at bibliotekerne kan indkøbe almindelige eksemplarer i detailhandelen til deres videre udlån).

40. Producenterne kan godt markedsføre deres produkter direkte over for bibliotekerne, men der vil være stordriftsfordele ved at gå via grossisterne, ligesom bibliotekernes indkøbere normalt vil kontakte grossisterne, såfremt de mangler en titel.

41. De fleste rettighedshavere anser biblioteksmarkedet for at være relativt ubetydeligt, idet det ikke genererer den store omsætning sammenlignet med fx detailmarkedet. For fx en filmproducent er biblioteksmarkedet således snarere en måde, hvorpå producenten kan få udbredt kendskabet til sit værk på, men filmen er ikke lavet med det marked for øje.

Grossisterne

42. Grossisterne samler tilbuddene fra de forskellige udbydere, klargør værkerne - herunder sikrer at de fornødne tilladelser er på plads, indkøber og lagrer værkerne samt markedsfører dem over for bibliotekernes indkøbere. Markedsføringen sker ved, at grossisterne udsender nyhedsbreve o.lign. om de film og multimedieprodukter, som bibliotekerne kan købe, dvs. de titler, som grossisterne har indgået aftale om distribution til bibliotekerne om. Udover markedsføringen er klargøringsydelsen en af grundene til, at bibliotekernes indkøbere foretrækker at handle gennem grossisterne frem for direkte hos de enkelte producenter. I kraft af kontakten til bibliotekerne oparbejder grossisterne også viden om, hvilke titler, der efterspørges. Denne viden kan de udnytte i forhandlingerne med rettighedshaverne, herunder opøge nye titler af interesse.

43. Konkurrencestyrelsens tidligere undersøgelse, der omhandlede perioden 2001-2006, viste, at der i Danmark inden for distribution af film og multimedia til biblioteker dengang var to grossister med et væsentligt udbud af titler - Biblioteksmedier og Flex Medie. Biblioteksmedier havde ikke bare en væsentlig større omsætning end Flex Medie, men også et meget bredere udbud af titler. Biblioteksmedier har pr. 30. april 2008 overtaget Flex Medie og derved styrket sin stilling på markedet.

44. Undersøgelsen viste desuden, at grossisterne almindeligvis indgår aftaler med alle udbydere, der ønsker at distribuere deres film til bibliotekerne. I nogle tilfælde vælger rettighedshaverne at indgå eneretsaftaler med

Biblioteksmedier enten på eget initiativ eller efter initiativ fra Biblioteksmedier. Aftalerne er oftest uopsigelige i de første fem år, hvorefter de kan opsiges med seks måneders varsel.

45. Biblioteksmediers eneretsaftaler omfatter i mange tilfælde kun en enkelt titel, men Biblioteksmedier har også indgået generelle aftaler, der giver Biblioteksmedier eneret til de pågældende rettighedshaveres samlede sortiment. Ifølge den tidligere rådsafgørelse kunne ca. 2/3 af de filmtitler, Biblioteksmedier havde eneret til, henføres til de generelle aftaler. Biblioteksmedier havde bl.a. indgået generelle aftaler med DR og DFI. Aftalen med DR, der var gældende i perioden 1999 – 2004, omfattede ca. 300 filmtitler, og aftalen med DFI, der udløb ved udgangen af 2007 omfattede ca. 2.000 filmtitler.

46. Aftalen med DR vedrørte eneret til distribution af DRs videoudgivelser til biblioteker. De titler, der var tale om, var bl.a. efterspurgte børneudsendelser som "Bamse og Kylling" og "Kaj og Andrea", tv-serier som "Matador" samt de portrætsendelser, der har været sendt på DR. Aftalen havde eksisteret siden 1999 og havde været genforhandlet to gange. Den seneste aftale udløb ved udgangen af 2004, og siden havde der ikke eksisteret en formel skriftlig eneretsaftale. DR fortsatte imidlertid i en periode efter 2004 med kun at levere til Biblioteksmedier. Forud for behandlingen af den tidligere rådssag havde DR tilkendegivet, at DR var indstillet på også at indgå aftale med Flex Medie samt andre aktører, der måtte være på markedet.

47. Aftalen med DFI vedrørte eneret til distribution af DFIs samlede sortiment. DFI markedsførte selv filmene over for bibliotekerne, ligesom det også var DFI, der prissatte instituttets film. DFI oplyste ved behandlingen af den tidligere rådssag, at aftalen med Biblioteksmedier, der udløb ved udgangen af 2007, ville blive genforhandlet med et krav til Biblioteksmedier om – til en nærmere aftalt pris – at sælge filmene til sine konkurrenter.

48. Flere biblioteker har over for styrelsen oplyst, at de titler, som især DR udgiver, er vigtige for bibliotekerne, fordi det er populære titler, som lånerne forventer at kunne finde på biblioteket. Bibliotekerne anser det derfor for nødvendigt at indkøbe disse titler. Som følge heraf lægger bibliotekerne stor vægt på, at den distributør, de har aftale med, kan levere DR's titler.

49. Distribution af film og multimedia gennemgår i disse år en udvikling, bl.a. fordi teknologien gør nye distributionsformer mulig. Fx kan film eller spil distribueres on-line, således at låneren for en periode har mulighed for at se filmen, ligesom det er blevet muligt at spille on-line spil på internettet. Distributionsformen ændrer sig således fra fysisk til on-line. Eksempelvis har DBC startet on-line distribution til biblioteker og disses kunder af kort- og dokumentarfilm fra DFI via internetportalen filmstriben.dk. I april 2008 tilbød DBC 325 film ad denne kanal. Det er sandsynligt, at on-line distribution på lidt længere sigt vinder yderligere frem, men indtil videre er det kun en mindre del set i forhold til den distribution, der sker via fysiske eksemplarer.

Bibliotekerne

50. Efter kommunesammenlægningen findes der 97 bibliotekskommuner i Danmark og 550 udlånssteder fordelt på hovedbiblioteker, filialer og bogbusser[8]. Folkebibliotekerne er kommunalt drevet. Indkøb af udlånsmaterialer til bibliotekerne foretages enten af den enkelte kommune eller via fælles indkøbsaftaler gennem Statens og Kommunernes Indkøbs Service via rammeaftaler. Det er bibliotekerne selv, der udvælger det materiale, der indkøbes.

51. Indkøb af udlånsmaterialer som film og multimedieprodukter er omfattet af udbudspligt, forudsat tærskelværdien[9] er overskredet. Opgaven med at levere udlånsmaterialer til folkebibliotekerne udbydes derfor ofte, typisk for 2-3 år ad gangen med mulighed for forlængelse.

52. På det tidspunkt indkøbet sendes i udbud, er det ikke kendt, hvilke titler, der vil blive indkøbt i kontraktperioden. Det afhænger bl.a. af, hvilke nye titler, der kommer på markedet i denne periode. Som følge heraf kender kommunen heller ikke priserne på de produkter, der skal købes[10].

53. En grossists mulighed for at vinde et udbud afhænger således til dels af, hvor bredt et udbud af titler, grossisten løbende kan markedsføre. Hvis én grossist har mange efterspurgte titler, der er omfattet af eneret, vil det påvirke konkurrentens mulighed for at vinde et udbud, idet konkurrenten ikke vil kunne levere de titler, der er omfattet af grossistens eneret.

Det relevante marked

54. Film og multimedieprodukter udgør to forskellige produktmarkeder. Film og multimedieprodukter har forskellige egenskaber og anvendelser med hensyn til billedvisning, lyd og interaktivitet. De adskiller sig ligeledes fra fx bøger, lydbøger og musik-cd'ere. Når film og multimedieprodukter skal distribueres til brug for udlån på bl.a. biblioteker, skiller de sig

desuden ud fra bøger mv. i kraft af bestemmelserne i ophavsretsloven § 19, som indebærer, at produkterne skal være særskilt klargjort til udlån. Det er ikke tilfældet for bøger, lyd-bøger og musik-cd'ere, der udbydes i detailhandelen.

55. Det relevante geografiske marked kan afgrænses til Danmark. Handelsmønsteret er nationalt. Selv om kommunerne udbyder leverancerne til bibliotekerne i EU-udbud, så sker den helt overvejende del af leverancerne fra danske grossister. Styrelsens undersøgelser, der afdækkede Bibliotekernes indkøb af film og multimedieprodukter i perioden 2001-06, viser endvidere, at Biblioteksmedier alene har erhvervet rettigheder til distribution til danske folkebiblioteker. Endelig bemærkes, at den væsentligste del af filmene er med dansk tekst/tekstet til dansk.

56. I det følgende er det derfor lagt til grund, at det relevante marked er distribution af film og multimedieprodukter i Danmark med henblik på udlån. Samme afgrænsning blev anlagt af rådet i 2006 og denne afgrænsning blev ikke omtvistet i forbindelse med Konkurrenceankenævnets behandling af sagen. Der foreligger ikke oplysninger om, at det relevante marked skulle have ændret sig siden.

Biblioteksmediers stilling på dette marked

57. Styrelsens undersøgelser for 2001-06 viser, at Biblioteksmedier i hvert af disse år havde en markedsandel på over 70 pct. for såvel distribution af film til biblioteker som for distribution af multimedieprodukter til biblioteker. Derudover er der yderligere forhold, som bidrager til at styrke Biblioteksmediers markedsposition.

58. Det gælder bl.a. Biblioteksmediers eneretsaftaler, idet de udelukker konkurrenter fra at kunne levere de titler, der er omfattet af aftalerne. Når Biblioteksmedier indgik aftaler med vigtige producenter som DR, vil det bidrage væsentligt til at styrke Biblioteksmediers markedsposition, idet DR står for filmtitler, som bibliotekerne opfatter som "must have" titler. Dertil kommer, at aftalerne ofte indgås med en længere uopsigelsesperiode til start, typisk 5 år.

59. Disse forhold førte til, at Biblioteksmedier ved rådets afgørelse i 2006 blev tillagt en dominerende stilling på markedet. Spørgsmålet om dominans blev ikke anfægtet ved Konkurrenceankenævnets behandling af sagen.[11] Der er ikke siden fremkommet oplysninger, der tyder på, at Biblioteksmediers stilling er ændret væsentligt. Tværtimod tyder overtagelsen af Flex Medie pr. 30. april 2008 på, at selskabets stilling er styrket. Konkurrencestyrelsen lægger derfor fortsat til grund, at Biblioteksmedier har en dominerende stilling på markederne for distribution af hhv. film- og multimedietitler til danske biblioteker med henblik på udlån.

60. Biblioteksmedier har i marts 2008 skiftet ejerkreds og ledelse. Selskabet er ikke længere så tæt forbundet med DBC A/S som tidligere. Tilknytningen til DBC var med til at styrke Biblioteksmediers position, idet de to selskaber henvender sig til stort set samme kundekreds, herunder bibliotekerne, og idet DBC har stået for en del opgaver af grundlæggende betydning for bibliotekssektoren (katalogisering af bøger, Danbib-databasen over materialet på danske biblioteker og udarbejdelse af lektøruddtalelser om nyudgivelser). Der er fortsat et samarbejde mellem de to selskaber bl.a. om it, og kundekredsen er fortsat delvist sammenfaldende, men de infrastrukturydelser, som DBC står for, vil også andre end Biblioteksmedier kunne nyde godt af. Selv om den tætte tilknytning til DBC er løst en del, vil Biblioteksmedier med sin høje markedsandele fortsat indtage en dominerende position på det relevante marked.

Samhandlingspåvirkning

61. Biblioteksmediers eneretsaftaler er egnet til at påvirke samhandlen mellem medlemsstaterne, da hovedparten af bibliotekernes indkøb foregår via licitationer, hvor bibliotekerne igennem et EU-udbud vælger, hvem der skal levere materiale til dem i den kommende periode. Via EU-udbudene orienteres udenlandske virksomheder om bibliotekernes indkøb og har mulighed for at byde på opgaverne. Biblioteksmediers eneretsaftaler gør det dog i praksis vanskeligt for en udenlandsk virksomhed at byde på en sådan opgave, idet det ikke vil være muligt at tilbyde leverancer af samtlige de titler, bibliotekerne efterspørger. Eneretsaftalerne har derfor en markedsafskærmende effekt også i forhold til tilbudsgivere i andre medlemsstater.[12] Sagen må derfor tillægges samhandlingspåvirkning. Dette er i overensstemmelse med vurderingen i rådsafgørelsen fra maj 2006.

Konkurrencestyrelsens betænkeligheder

62. Klagen fra Flex Medie rejser spørgsmål om virkningerne af den eneret (eksklusivitet), der gælder for Biblioteksmediers aftaler med rettighedshaverne (upstream). Biblioteksmediers brug af eneretsaftaler skal derfor vurderes i forhold til den virkning, aftalerne har for konkurrenter, herunder følgerne i forhold til kunderne (downstream).

63. Biblioteksmedier indtager en dominerende stilling på markedet. Det indebærer, at konkurrencen på markedet er svækket. Ankenævnet har endvidere fastslået: "*[Biblioteksmediers] brug af eneretsaftaler, som nævnt må herefter anses for en adfærd, som kan påvirke strukturen på markedet, ...*". Videre anføres i kendelsen: "*Det er ved bedømmelse af, om [Biblioteksmediers] angivne brug af eneretsaftaler udgør et misbrug, der er konkurrenceretligt forbudt, ikke afgørende om*

...(...).... Det er derimod afgørende, om [Biblioteksmediers] angivne brug af enerestaftaler er et led i den normale konkurrence eller faktisk lægger denne hindringer i vejen.”

64. Bibliotekernes tilbud til borgerne er nogenlunde ensartet. Der foreligger ikke oplysninger om biblioteker, der søger at tiltrække kunder ved at tilbyde udlån af populære film eller multimedietitler, som de har eneret til. Bibliotekerne har således ikke interesse i at afskære andre biblioteker fra film eller multimedieprodukter. Distributionsopgaven til de enkelte biblioteker tildeles ofte efter udbud. Selv om der forekommer aftaler mellem producenter og grossister om eneret, så kan anvendelsen af sådanne aftaler på den baggrund ikke anses for at være led i den normale konkurrence på markedet. Producenterne af film og multimedieprodukter har en interesse i at få solgt deres værker til så stor en del af markedet som muligt. I den forbindelse kan det være relevant at opnå en bred distribution.

65. Når de faktiske virkninger af Biblioteksmediers brug af enerestaftaler skal vurderes, må det tillægges vægt, at en eksklusiv leveringsaftale skaber risiko for afskærmning af andre købere. Desuden må Biblioteksmediers stilling på det efterfølgende marked tillægges vægt, ligesom enerestaftalernes omfang og længde også har betydning for vurderingen. Jo større den bundne leveringsandel er, og jo længere den eksklusive leveringsklausul anvendes, desto større bliver den markedsafskærmende virkning.

66. Biblioteksmedier indtager en (klart) dominerende stilling på markedet (downstream). Aftaler om eksklusiv levering til selskabet af film og/eller multimedieprodukter må allerede af den grund anses for betænkelige, fordi de har en afskærmende effekt for såvel aktuelle som potentielle konkurrenter.

67. Den afskærmende effekt af Biblioteksmediers brug af enerestaftaler forstærkes desuden af længden og omfanget af aftalerne. Konkurrencestyrelsens undersøgelser viste, at aftalerne oftest er uopsigelige i de første fem år, hvorefter de kan opsiges med seks måneders varsel. Almindeligvis har smalle filmtitler en kort salgsperiode, idet der kun er et marked for salg i en kort periode efter introduktionen. Her kan en initial uopsigelighed kombineret med eneret effektivt udelukke konkurrenter fra denne titel.

68. Brede filmtitler har gennemgående en længere salgsperiode. Derved får en uopsigelighedsperiode til start ikke samme betydning for sådanne titler. De populære titler vil dog normalt være de mest efterspurgte også i startperioden. Adgangen til at erhverve sådanne titler kan derfor veje forholdsvist tungt, når bibliotekerne skal vælge leverandør. Blandt eftertragtede titler er bl.a. fremhævet en række af DRs film.

69. Dertil kommer, at enerestaftalerne i nogle tilfælde ikke blot omfattede et enkelt filmværk men hele den pågældende udbyders samlede sortiment.

70. Forud for rådsafgørelsen i maj 2006 tilkendegav DR, at selskabet var indstillet på at indgå aftaler med konkurrenter til Biblioteksmedier. DFI havde oplyst, at aftalen med Biblioteksmedier ville blive ændret, således at det var en betingelse, at Biblioteksmedier videresolgte DFI-film til konkurrenter til en nærmere aftalt pris. Når man så bort fra film fra DR og fra DFI, så omfattede eneretten i den tidligere rådsag herefter 5-7 pct. af bibliotekernes køb vurderet ud fra antal titler. Herved var dog ikke taget hensyn til titlernes forskellighed mht. popularitet mv. I det omfang eneretitler er særlig efterspurgte, vil de veje tungere i omsætningen end titler, der kun omsættes i få eksemplarer.

71. Betydningen af enerettigheder forstærkes yderligere af den måde markedet fungerer på med jævnlige udbud af bibliotekernes indkøb for de næste 2-3 år. Bibliotekerne ønsker tilbud, der sikrer dem adgang til et bredt udbud af titler inden for alle genrer. Såfremt tilbudsgivere i kraft af Biblioteksmediers enerestaftaler afskærmes fra titler, som bibliotekerne lægger vægt på, er der risiko for, at de allerede af den grund bliver fravalgt. Biblioteksmedier har henvist til, at Flex Medie – uden adgang til titlerne omfattet af eneret – havde vundet et betydeligt antal udbud. Styrelsen skal hertil bemærke, at bibliotekerne af samme årsag netop havde været nødsaget til at handle med Biblioteksmedier på trods af, at de havde indgået aftale med Flex Medie. Det har kunnet medføre ekstra administrationsbesvær og -meromkostninger.

72. Samlet finder Konkurrencestyrelsen på den baggrund, at der er risiko for, at enerestaftalerne afskærmer Biblioteksmediers konkurrenter fra markedet. Biblioteksmediers brug af enerestaftaler giver derfor anledning til konkurrencemæssige betænkeligheder, idet aftalerne er egnede til at påvirke strukturen på markedet.

73. Styrelsen har ikke gennemført nye undersøgelser af markedet, der kunne belyse brugen af enerestaftaler nærmere i dag, herunder hvilken vægt der kan tillægges de enkelte titler. Idet Biblioteksmedier har afgivet tilsagn, der imødekommer de betænkeligheder, der er beskrevet, er der ikke længere anledning hertil.

Biblioteksmediers tilsagn

Biblioteksmediers tilsagnsaftale

74. Ifølge tilsagnsaftalens pkt. 2(a) afstår Biblioteksmedier generelt fra at indgå aftaler om licens med eneret eller eneret til distribution til biblioteker i Danmark af film- eller multimedieværker.

75. Herfra gøres 2 undtagelser, som begge vedrører førstegangsudgivelser af filmværker. Eneretsaftaler for multimedieværker er således udelukket.

76. De to undtagelser omfatter, jf. tilsagnsaftalens pkt. 2(b), 1) aftaler om distribution til biblioteker i Danmark af dokumentarfilm og 2) aftaler om distribution til biblioteker i Danmark af fagfilm. Disse undtagelser omfatter ikke aftaler med DR eller Det Danske Filminstitut. Biblioteksmedier er således ikke berettiget til at indgå aftaler om eneret med DR eller Det Danske Filminstitut, jf. tilsagnsaftalens pkt. 2(c).

77. For at filmene kan være omfattet af undtagelsen skal der være tale om førstegangsudgivelser, der er produceret af en producent, der er hjemmehørende i Danmark.

78. Aftaler om eneret, jf. tilsagnsaftalens pkt. 2(b) må ikke angå mere end ét værk, og eneretten må højst gælde 1 år og kan ikke forlænges. Aftaler, der tillægger Biblioteksmedier eneret, kan således ikke indgås i sammenhæng med andre aftaler om eneret.

79. Dokumentarfilm er defineret i tilsagnsaftalens pkt. 2(e). "*Veddokumentarfilm* forstås faktabaserede film, der fremviser autentiske mennesker, miljøer og hændelser eller fremstillingsmæssige eller kunstneriske bearbejdnings heraf. Spillefilm anses ikke for dokumentarfilm, selvom de er (eller angiver at være) baseret på virkelige hændelser."

80. Fagfilm er afgrænset i tilsagnsaftalens pkt. 2 (f). "*Ved fagfilm* forstås film, der omhandler instruktioner eller vejledninger i praktisk udførelse af en given handling, opgave, øvelse eller sportsgren (såkaldte "how-to-programmer"), eller som omhandler et fagligt emne, svarende til faglitteratur. Film, der overvejende eller i væsentligt omfang skal tjene underholdningsformål anses ikke for fagfilm."

81. Andre genrer af film end dokumentarfilm og fagfilm kan ikke omfattes af en eneret til Biblioteksmedier. Der er således ikke adgang til at aftale eneret for spillefilm, børnefilm eller undervisningsfilm ud over de film, der måtte være omfattet af definitionerne af "fag- eller dokumentarfilm".

82. For så vidt angår nye filmtitler træder tilsagnsaftalen i kraft på tidspunktet, hvor Konkurrencerådet træffer afgørelse om at gøre Biblioteksmediers tilsagn bindende. Eksisterende eneretsaftaler skal bringes til ophør af Biblioteksmedier senest en måned efter, at rådet har truffet afgørelse om at gøre Biblioteksmediers tilsagn bindende. Det omfatter således alle aftaler om eneret med DR og Det Danske Filminstitut. Aftaler, der er omfattet af tilsagnsaftalens pkt. 2(b) på det tidspunkt, hvor Konkurrencerådet træffer afgørelse om at gøre Biblioteksmediers tilsagn bindende, kan forblive i kraft frem til den 31. december 2008.

Biblioteksmediers begrundelse for tilsagnsaftalen

83. Biblioteksmedier begrundet det nødvendige i fortsat at indgå eneretsaftaler om dokumentar- og fagfilm ud fra omkostningerne ved at udbyde sådanne værker. Ifølge Biblioteksmedier er indsatsen til at fremskaffe, klargøre, markedsføre og distribuere "smalle filmværker" alene rentabel, når et vist salg af værkerne kan forventes. Størrelsen af det danske biblioteksmarked indebærer, at et tilstrækkeligt salg af "smalle filmværker" kun kan opnås, hvis disse værker distribueres på grundlag af eneretsaftaler.

84. Biblioteksmedier finder desuden, at eneretsaftaler i nogle tilfælde er nødvendige for at undgå, at grossisten bærer en uforholdsmæssig risiko ved ikke at kunne afhænde de indkøbte eksemplarer. Rettighedshaverne har ikke pligt til at lade deres værker sælge til bibliotekerne med henblik på udlån. Nogle af rettighedshaverne er kun villige til at lade deres værker udlåne, hvis grossisterne påtager sig forpligtelse om minimumskøb.

Vurdering

85. Biblioteksmedier har fremlagt en oversigt over hvilke titler, der vil være omfattet af eneret efter rådets evt. afgørelse (bilag 1). Der var pr. 31. marts 2008 tale om 40 titler. Dette svarer ud fra de oplysninger, der forelå i den tidligere rådsrapport (2006) til 1 pct. af det samlede antal titler, eller væsentligt mindre end de 5-7 pct. af titlerne, der indgik i 2006-sagen. Tilsagnet indeholder dog ikke noget loft over antallet af titler med eneret. Der er således ingen sikkerhed for, at antallet af aftaler om eneretstitler ikke vil stige, forudsat de overholder de kriterier, der i øvrigt er opstillet. Antallet af nye aftaler om eneret udgjorde i 2007 36 og i 1. kvartal 2008 4. Dette tyder alt andet lige ikke på, at den slags aftaler vil få et stort omfang.

86. Som nævnt må rettighedshaver antages at have interesse i, at film distribueres bredt og i at indgå aftaler med flere grossister, men rettighedshaver har ikke nogen kontraheringspligt med grossisterne. Producenten af en film er således ikke tvunget til at indgå aftaler med nogen grossister, herunder konkurrenter til Biblioteksmedier. Men såfremt producenten ikke indgår en sådan aftale med en konkurrent til Biblioteksmedier, risikerer producenten en mindsket omsætning, fordi værket ikke bliver distribueret så bredt som ellers.

87. Styrelsen har forelagt de definitioner, som Biblioteksmedier har foreslået, for repræsentanter i branchen. Disse har nogenlunde samstemmende givet udtryk for, at det er vanskeligt at opstille meget skarpe regler for afgrænsningen. Der er imidlertid enighed om, at definitioner på hhv. dokumentar- og fagfilm i tilsagnene er tilstrækkeligt entydige til uden videre at kunne benyttes af købere og sælgere inden for branchen. Repræsentanterne fra branchen, herunder bibliotekerne, har lagt vægt på, at Biblioteksmedier efter tilsagnsaftalen ikke længere vil have mulighed for at indgå eneretsaftaler med DR og DFI, og at alle eksisterende aftaler med disse to rettighedshavere skal bringes til ophør inden for en måned efter rådets afgørelse.

88. Flex Medie har i december 2007 erklæret sig enig med Biblioteksmediers betragtning om, at aftaler om eneret er relevant for meget smalle titler.

89. Styrelsen finder, at de af Biblioteksmedier afgivne tilsagn i tilstrækkelig grad imødekommer de konkurrencemæssige betænkeligheder, der er opregnet foran. For det første afstår Biblioteksmedier generelt fra at indgå eneretsaftaler om multimedieprodukter og film til danske biblioteker med henblik på udlån. Der vil alene kunne indgås aftale om eneret for afgrænsede kategorier af film, og der er ingen undtagelser for multimedieprodukter. De mest efterspurgte film (spillefilm, børnefilm mv.) vil normalt ikke kunne falde inden for disse undtagelser. Det er eksplicit fastslået, at der ikke kan indgås eneretsaftaler med DR og DFI.

90. Dernæst er varigheden af det (indsnævrede) antal eneretsaftaler, som Biblioteksmedier kan indgå, begrænset til 1 år, hvor aftalerne tidligere kunne være uopsigelige i 5 år. Navnlig de efterspurgte titler har ofte en levetid, der rækker over flere år. Sådanne titler vil derfor under ingen omstændigheder kunne afskærmes fra Biblioteksmediers konkurrenter ud over 12 måneder.

91. Endelig vil der ikke kunne etableres bindinger gennem aftaler, der omfatter flere titler. Aftaler, der tillægger Biblioteksmedier eneret, må kun omfatte en titel og ikke på nogen måde være betinget af forhandling af andre titler.

92. En tilsagnsløsning er hensigtsmæssig, da Biblioteksmediers tilsagn tager højde for ankenævnets bemærkninger og de hensyn, der førte til, at sagen oprindelig blev rejst, og idet den indebærer, at markedet ikke afskærmes for konkurrence.

93. På den baggrund finder styrelsen, at Biblioteksmediers tilsagn i tilstrækkeligt omfang imødekommer de anførte betænkeligheder, samt at den sag, der blev åbnet, efter at Konkurrenceankenævnet havde hjemvist den oprindelige sag, kan lukkes.

Konklusion

---

94. Det meddeles Biblioteksmedier, - at de afgivne tilsagn gøres bindende, jf. konkurrencelovens § 16 a, idet tilsagnene imødekommer de betænkeligheder, som styrelsen har haft vedrørende Biblioteksmediers eneretsaftaler, jf. konkurrencelovens § 11/ EF-traktatens art. 82, i tilstrækkeligt omfang.

[1] Jf. Konkurrenceankenævnets kendelse af 8. maj 2007 i sag 2006-0006971: Flex Medie A/S mod Konkurrencerådet. Kendelsen kan ses på Konkurrencestyrelsens hjemmeside: www.ks.dk/konkurrence/kendelser-og-domme/kendelser/kendelser-2007/flex-medie-as-mod-konkurrencestyrelsen-ophaevet-og-hjemvist/

[2] Konkurrencerådets afgørelse af 31. maj 2006 om DBC mediers eneretsaftaler. Afgørelsen kan ses på Konkurrencestyrelsens hjemmeside: www.ks.dk/konkurrence/afgoerelser/afgoerelser-2006/2/2006-05-31-dbc-mediers-eneretsaftaler/

[3] DanBiB er bibliotekernes fælles database og indeholder den danske nationalbibliografi samt alle offentlige bibliotekers beholdning af materiale.

[4] Biblioteks.dk er borgernes portal til alle de materialer, der findes på de danske biblioteker.

[5] Det Danske Filminstitut er en institution under Kulturministeriet, hvis formål er at fremme filmkunst, filmkultur og biografkultur i Danmark. Dette gør filminstituttet ved bl.a. at yde økonomisk støtte til manuskriptudarbejdelse, udvikling, produktion, lancering og forevisning af danske film.

[6] Lovbekendtgørelse nr. 763 om ophavsret af 30. juni 2006 som senest ændret ved lov nr. 231 af 8. april 2008.

[7] Dette gælder dog ikke, hvis et eksemplar af et edb-program i digitaliseret form udgør en del af et litterært værk og udlånes sammen med dette.

[8] Oplysninger fra Biblioteksstyrelsen.

[9] I kommunalt regi udgør den godt 1,5 mio. kr. for vareindkøb.

[10] Med det formål at hjælpe bibliotekerne og kommunerne, når de skal afholde udbud vedrørende indkøb af AV-materialer, har Konkurrencestyrelsen i 2005 lavet en vejledning om, hvordan man i et udbud tager højde for de særlige forhold, der gør sig gældende på dette marked. Vejledningen kan findes på Konkurrencestyrelsens hjemmeside www.ks.dk.

[11] Biblioteksmedier har i sit høringssvar henvist til, at klager for Konkurrenceankenævnet var Flex Medie, som ikke havde interesse i at anfægte dominansvurderingen. Biblioteksmedier indgav en særskilt klage over Konkurrencerådets afgørelse for så vidt angår dominansvurderingen, men Konkurrenceankenævnet afviste denne klage på grund af manglende retlig interesse.

[12] Jf. Kommissionens meddelelse om retningslinjer vedrørende begrebet påvirkning af handelen i traktatens artikel 81 og 82, pkt. 93. (EFT 2004/C 101/07).